

בעל שהוא כזה מנוול, יש רק דבר אחד לישות וזה לשחוט אותו. ונימרתיתך אסילו בירכו אותה...
וכאשר זוי שואלת את גבריאל, ממה הוא מתפרנס, הוא משיב לה, שהוא רקדנית במערך לילה. ואז, היא משתחלת לתוך הבלורגים... ונכנסת לתוך שיחה, שענינה הדרמטסואל... והלאה, ממשיכה ללמוד את עולמם של הנוגרים, ושואלת את הרוד גבריאל: עוד לא איסברת לי אם אתה הדרמטסואל, או לא, זה אלה, ושניאית, מאיפה הקרצת את כל הרברים האלה בשפות

התיקוה, שרעיון הקיבוץ הביא לארץ הזאת, כשנים רחוקות, שנים של מצור ומצוק. זה סיפור הדרך, שהתלה בא"ד גורדון וחלוצי עין-החור, נוסח שלמה לביא (לבוביץ), אליעזר ליבנה (לבנשטיין), נחום בנארי (ברודסקי), שנעצם מעשה יסוד עין-החור, יצאו לדרך חדשה, רך שלא מוצתה, כמעוררת תפנית בדרך העם היהודי, ליהפך לעם יצרני, עם נורמאלי, עם של איכרים מגוע חדש, בספר זה מצטרפות דמויות נוספות, כקדיש לוז (לודינסקי), סינחס לבון (לוביאניק) — הפורשים מעט מאותה סאגה, שלא היה דומה לה בהיסטוריה.

סיפור-המעשה המתחיל בגודר העבודה ע"ש יוסף טרומפלדור, מתנודתו, תהליך התיישבותם, דרך קבוצות כחבורת העמק (ראה: תצלום), קבוצה שעברה במקומות שונים בארץ, והגיעה תוך זמן קצר לרמה גבוהה של עבודה וייעול, ונודעה כאחת הקבוצות המעטות שידעה להשלים עבודת קבלנות בלי גרענות... בקבוצה זו, התגבש לו גרעין מנהיגות, שבו כלטו אישים כהלל דן (אחר-כך מנהל סולל-בונה), אליעזר ליבנה, אהרון צילינג, הסופר דויד בלזין (מעגלות), קבוצה שנחשבה לפאר גודר העבודה.

בהמשך מובא סיפור הפילוג בגודר-העבודה וירידת מנחם מנדל אלקינד וחבריו מהפכנים, בחזרה לברית-המועצות, ומהלכי הנשאים להתיישבות של קבע בעמק יזרעאל. כאן נכנס פרק מנהיגותו של יצחק טבנקין, ומהלכי התגבשותו של פאר קיבוץ הקיבוץ המאוחד, קיבוץ עין-החור, קיבוץ שהפך לסמל הישגי גודר-העבודה. ולאחר פרק הלבטים והוויכוחים, כיצר הולך ומתגבש לו עין-החור, הקיבוץ של המיסגרת המיפלגית, המוליך לפילוג הראשון, לראשית תהליך אונדף-הדרך, תהליך, שהביא בסופו של דבר, לניכור המחירי בינות לתנועה הקיבוצית ולשאר איברי החברה הישראלית, ולהפיכתו למיסגרת מתועשת נצלנית ועילית, המנוכרת מהמציאות-הישי ראלית, למרות שהיא מיינה בבניה את אשה-המיר של צה"ל מילחמת-ישראל.

קצרה היריעה מלתאר את כמויות החומר, הציטוטים, הטיעונים, העובדות ברמותיהן השונות, שניר קיבץ בספרו, שהוא מעין אבן מצבה מחקרית ומעולה לרעיון הראשית של התנועה הקיבוצית, רעיון שהסתאב, בדומה לכל רעיון מהפכני חדש.

הקיבוץ והחברה הוא בבחינת תשתית עומק

עטיפת 'זוי במטרו' מזמסריאחאכוכך

היערנות שקשקשת קדם? תענה: היא מתחילה לצבוט את רודה, במטרה שיענה לה. והלאה מגיע סיפורו של מועדון ההומוסקסואלים, שבו מתפרנס הרוד גבריאל מריקודי סטריפטיז: זוי במטרו מסתים, כאשר נגמרת שכינת המטרו, זוי עולה עליו, ונשאלת אם נהנתה בפאריס וראתה את המטרו זוי משיכה, לא? ומוסיפה, 'התבגרת'.

תקצר היריעה מלתאר את החוויה המרתקת של זוי במטרו, חוויה המעוררת קינאה, על לשון בית-המקח של הסיפורת העברית, שעדיין לא גילתה את מכנני הסלאנג, וגם כאשר היא מכניסה סלאנג הוא אינו אמין. במהדורה הראשונה של זוי בעברית, היה תרגום מבריק של עדינה קורנפלד, אך במהדורה החדשה, התרגום של איילה רהב שוכה כל דימיון, והוא מלאכת-מחשבת בפני עצמה, מהמעולים שבתרגומים של השנים האחרונות, ומוטלץ למו"לים, המתרגמים לעברית מהסיפורת הישראלית, לחפש אחר איילה רהב, שאמנות התרגום שלה היא עשרת מונים מכל מתרגם אחר, הפעיל כיום בשוק התרגום מצרפתית. ושוב, הקריאה בזוי במטרו הוא חוויה שאין לה תחליף.

מחקר

הקיבוץ ז"ל

לרשימת הפרסומים-המדעיים בתולדות היישוב היהודי בארץ-ישראל של יד יצחק בן-צבי, הצטרף החודש סיפרו של הנרי ניר הקיבוץ והחברה - הקיבוץ המאוחד 1923-1933.

מעבר לחומר האינפורמאטיבי הרב הצפון בספר זה, קיים בין שורותיו קרויאים עצוב, לרעיון חדשני ומהפכני, רעיון הקיבוץ, שנועד ליצור את היהודי החדש. רעיון שלא התממש. העיון כסיפרו של ניר הוא בבחינת מסע לעמק הנפילים, מסע שבו אתה מוצא את כל השמות של

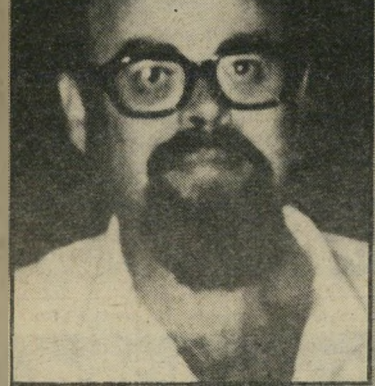
הנרי ניר - **הקיבוץ והחברה, הקיבוץ המאוחד 1923-1933**; הוצאת יד יצחק בן-צבי, 433 עמודים (כריכה קשה + תצלומים רבים).

מי מריבה

מישהו חולם על המסך הקטן

רשימת אנטיסטיפ, של עסקן הסיפורת **מישהו דור**, שראתה-אור בעיתון, חשפה לא מעט מבעיותיו של העיתונאי-הרעיון-עסקן מישהו דור, שעיקר עיסוקו מאז מחצית שנות ה-50, הוא להקים אנדרטות ליצירתו השירית.

ברשימה מתפלמס דור עם רשימה של עסקן אחר, א. ב. יפה, שפורסמה בעל-המישור, רשימה שעניינה, השחיקה הרבה של ההתעניינות ברוד היוצרים הקודם, תוך האשמת הדור העכשווי, תות הכותרת על הטרור בספרות.

עסקן דור
הבלים מעלי אדים

דור, מי שהאמס בשנה החולפת את הסיפורת והשירה על צופי המסך-הקטן, במיסגרת התוכנית האנטי-תרבותית ואנטי-סיפורתית שמונה וחצי פולט כהערת-אגב, על ראיון שהוא ראיון במיסגרת אותה תוכנית את **אהרון מגד**, ומזכיר לקוראיו: ...ואני עצמי ריאיינתי את הסופר עלי-צבי המורקע, מאז ירדה החשיכה.

הסיפורת גורשה מן הגן הטלוויזיוני ושום יצירה עברית, בסיפורת או בשירה, איננה יכולה לחדור מבעד לזהב המת-הסבת... איזה הבלים מעלי אדים. הרי עדיף לראות את המשוררת יונה ולך מרואיינת בידו **מאיר שלי**, בתוכנית שעה טובה או סופרים אחרים כזה הזמן ובקרוב כמה שבא (בהנחייתו של ירון לנדרן), מאשר אתם רכזי הלהג המשעממים והמנופחים, הנאמרים על סופרים, ספרים ועיסקי-סיפורת, שהשמיע דור.

אפשר להבין את חלומו של דור לחודה אל המסך-הקטן, אלא שהגשמת חלומו, לא תעניק לסיפורת ולשירה הישראלים, מתח טלוויזיוני כלשהו.

כתביעת

זהות בדויה

מינויו של זבולון המר, לפני כשבע שנים, למישרת שרה-חינוך-והתרבות, עוררה מתוך ביצות עסקנות הסיפורת, קבוצה של אישים דהויים ושלולים, להתכנס, ולפרסם כתביעת ליצירה יהודית, כאילו היצירה הנכתבת בישראל היא יצירה תורכית, יפאנית או אלבנית. התוצר של התארגנות זו, כסיכסוד עשיר של שרה-חינוך חובש הכיפה, ראה-אור תחת הכותרת זהות. שני גיליונותיו הראשונים של זהות לא

אסיפת 'חברות העמק' בלפוריה (1922) הפרשנות וההסבר למפלת החברה הישראלית

היו שונים מכל כתביעת אחר, למעט האיכות-הירודה של החומר הירוד שפורסם בהם. החוברת השלישית של זהות, אינה מתעלה מעל לשתי קודמותיה. החומר היצירתי שבה, אינו ראוי לסיקור-יתר, שהרי יצירותיהם הסיפורתיות של רות בלומרט, חיים סבתו, חיה אסתר, אהרון ירושלמי, ג. שופנס ויערה אמיכל — אלה יצירות ששום כתביעת אחר בישראל לא היה מפרסמם, בשל לשונם הלוקיה

זהות - כתביעת ליצירה יהודית, חוברת ג; עורך נפתלי טוקר; 300 עמודים (כריכה רכה).

היו שונים מכל כתביעת אחר, למעט האיכות-הירודה של החומר הירוד שפורסם בהם. החוברת השלישית של זהות, אינה מתעלה מעל לשתי קודמותיה. החומר היצירתי שבה, אינו ראוי לסיקור-יתר, שהרי יצירותיהם הסיפורתיות של רות בלומרט, חיים סבתו, חיה אסתר, אהרון ירושלמי, ג. שופנס ויערה אמיכל — אלה יצירות ששום כתביעת אחר בישראל לא היה מפרסמם, בשל לשונם הלוקיה

זהות - כתביעת ליצירה יהודית, חוברת ג; עורך נפתלי טוקר; 300 עמודים (כריכה רכה).

וחוסר הכישרון הסיפורתי של החותמים והי תלישות.

מרור השירה של זהות נראה כרשימה מעורכנת של הליגה השביעית בשירה הישראלית, ועל שמות ה'משוררים' בעלי הזהות נימנים אליהוא קורר, שלום רצבי, יואב חיוק, ציפסי שחרור, יהודה יניב, עורד פלד, ישראל בן יוסף, שמעון שלוש, סינחס יסעור, חמדה ר. ש.ת. רוט, יפה זיזינסקי, רוני עמנואל והיורד יוסי גמזו. גם-זהותו של המחזה בוזמימה מאת גבריאל בן-שמחון, שהועלה בחוסר-הצלחה על קרשיה-בימה, כסיכסוד ציבורי רב, והורר עד מהרה — אינו עומד במבחן של איכות מיי נימאלית, תהא דתית או חילונית, שמאלית, ימנית.

מתוך זהות מגיחה לקראת העמודים האחרונים גם האמת המעידה עד כמה בדויה הזהות שהיא בחינת כסיסו לערווה האידאולוגית של גוש-אמנים. המדור הירור אחרון, שהוא גירסה חבושת כיפה של דג הדיו מחוברות עכשיו חושף את הזהות של זהות עד תום.

הסופר הבולט במדור זה, הוא העיתונאי בדימוס אליהו עמיקם, הבורא את המילה שפד"ל (שירה פורנדרתית-לאומית) ברשימתו אביונה של החינוך והתרבות. ברשימה זו מביא עמיקם את תגובת בלברי התרבות של זבולון המר לקטע השירה הבא של יונה ולך, שפורסם בעתון 77... אני אניה תפילין / אתפלל / הנח גם את התפילין עבדו / כרוד אותם על ידי / השק אותם בי / העבר אותם מעדנות על גופי / עלף אותי בתחושות (...). הפוך אותי על בטני / וישם את התפילין כפי רסן מושכות / רכב עלי אני סוסה // משוך את ראשי לאחור... ועוד כהנה וכהנה, כאשר עמיקם מכנה את המשוררת וולך, כלשונה של תעסכה-גלזר התבדמותה התהומית של נקבה טרופת יחוזם... והלאה, הוא ממשיך ותובע ממישרד החינוך להעניש את העיתון שפירסם שיר זה, תוך התעלמות מהעובדה, שכל יצירות זהות אינן מגיעות לקרסולי שירה של יונה וולך.

יחד עם זאת, נקודת-אור אחת קיימת בזהות והוא ניסיונה של פנניה ליאונוב על ישעיהו א' / יסעיהו ב' (לייבוויץ) ואלדד — רשימה המחפשת אחר מכנה-משותף ויהודי, בין הפרופסור ישעיהו לייבוויץ ובין ישראל אלדד, פרופסור לייבוויץ מגיב על הרשימה ונושא עוד אחת מנבואות-החורבן שלו על ישראל האימפריאליסטית המטרופת, בעוד אלדד שולל רעיונה של ליאונוב, תוך שהוא ממשיך את לייבוויץ לאדם צולע.

לסיכום, מומלץ למישרד-החינוך-והתרבות המרי להגדיל הסיוע התקציבי לזהות ואפילו להפכו לשבועון על-חשבון משלמי המיסים, כדי שישימש הוכחה, שלימיו-הדתי אין תרבות ושוהותו בדויה.